

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint felülvizsgálati bíróság a ... jogtanácsos által képviselt felperesnek (felperes címe) a dr. Tass Balázs ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes (alperes címe) ellen 1.693.775 forint és járulékai megtérítése iránt a Budakörnyéki Bíróság előtt 4.P.21.140/2008. számon megindított, és a Pest Megyei Bíróság 2010. szeptember 23-án 2.Pf.23.357/2010/3. számon hozott jogerős ítéletével befejezett perében a felperes 27. sorszámú felülvizsgálati kérelme folytán a 2011. június 30. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta és kihirdette az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.00 (Húszezer) forint + ÁFA felülvizsgálati perköltséget.

A felperes a saját felülvizsgálati perköltségét maga viseli.

I n d o k o l á s :

Az irányadó tényállás szerint az alperesnek 2001. november 23-a óta kötelező felelősségbiztosítási jogviszonya állt fenn a felperes jogelődjével. A felperes jogelődje postán küldte a befizetési csekkeket, az alperes a negyedévi esedékes díjakat határidőben befizette. A 2005. év első negyedévére fizetendő, 2005. január 1. napján esedékes díjfizetés elmaradt, ezért az alperes felvette a kapcsolatot a felperes helyi képviselőjével ...-val, akitől kérte a csekk megküldését. 2005. február 4-én felkereste a nevezett képviselőt, aki irodájában számítógépen leellenőrizte az alperes biztosítását és közölte, hogy a biztosítása él, ha befizeti a 2005. első negyedévre járó biztosítási díjat. Az alperes még aznap átutalta a díjat a felperes bankszámlájára. Az átutalási megbízással felkereste ...-t, aki azt átvette, és kiállította az úgynevezett zöldkártyát, ezzel igazolva, hogy a biztosítási szerződés fennáll.

Az alperes a tulajdonában lévő ... forgalmi rendszámú ... személygépkocsival 2005. február 9-én balesetet okozott, amiért a felelősségét elismerte. A biztosító a vétlen károsult kárát

1.693.775 forint összegben megtérítette.

A felperes keresetében a károsultnak kifizetett fenti összeg megtérítésére kérte kötelezni az alperest. Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Döntését azzal indokolta, hogy a felek a díjfizetés módjaként postai átutalásban állapodtak meg. A felperes nem küldte meg az alperesnek a teljesítéséhez szükséges csekket, késedelme az alperes díjfizetésének késedelmét kizárta. ... tanúvallomása alapján a bíróság megállapította, hogy amennyiben a nevezett képviselő a szerződés megszűnéséről tájékoztatta volna az alperest, az alperes nyomban újabb biztosítási szerződést köthetett volna.

A felperes fellebbezése folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Legfelsőbb Bíróság a Pfv.VIII.21.043/2008/5. számú végzésével a jogerős ítéletet az első fokú ítéletre kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Határozata indokolása értelmében a felelősségbiztosítási szerződés a Ptk. 543.§ (1) bekezdése alapján 2005. január 31. napjával megszűnt, és ezt követően az alperes által okozott kár megtérítését a biztosító a 190/2004. (VI.8.) Kormányrendelet 1. számú Melléklet 9. pont (3) bekezdésének h) pontja alapján jogszerűen igényelte az alperestől. Kifejtette, hogy az alperes lényegében kártérítési alapú védekezést terjesztett elő, azonban kártérítési alapú jogvita elbírálására irányuló kérelmet a perben nem terjesztett elő. A bíróság a Pp. 3.§ (1) bekezdésének a megsértésével a kereseti kérelem és a keresetre vonatkozó ellenkérelem korlátain túlterjeszkedve hozta meg érdemi döntését. Nem tett eleget a Pp. 3.§ (3) bekezdésében meghatározott tájékoztatási kötelezettségének sem. E tájékoztatás ismeretében lett volna az alperes abban a helyzetben, hogy a védekezésének megfelelő eljárási kereteket biztosító viszontkeresetét vagy beszámítási kifogását előterjeszthesse.

A megismételt eljárásban a felperes a keresetét változatlanul fenntartotta. Az alperes a kereset elutasítását kérte és viszontkeresetet terjesztett elő a felperes keresetével azonos összegben. Viszontkeresete jogalapjaként a Ptk. 6.§-át, a 339.§ (1) bekezdését, és a 350. § (1) bekezdését jelölte meg. Ellenkövetelését többek között azzal indokolta, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a bíróságok bizonyítottanak tekintették és tényként fogadták el, hogy a felperes képviseletében eljáró megbízott, ... alperesnek adott tájékoztatása szerint a felek közötti kötelező felelősségbiztosítási szerződés a vitatott időszakban hatályban volt. Ebből következően kára keletkezne azzal, ha a bíróság helyt adna a felperes keresetének. Másodlagosan beszámítási kifogást terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét és az alperes

viszontkeresetét elutasította. Megállapította, hogy a peres felek a felmerült költségeiket maguk viselik.

A felperes fellebbezése folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - osztva mind a kereset, mind viszontkereset vonatkozásában az elsőfokú bíróság döntését - helybenhagyta. A fellebbezés kapcsán kifejtette, hogy a felperes képviselőjében eljáró személy a számítógépes nyilvántartás alapján a perbeli biztosítási szerződésről téves tájékoztatást adott az alperesnek. A felperes képviselőjének a jogszabállyal egyezően ugyanis arról kellett volna tájékoztatnia az alperest, hogy a biztosítási szerződés díjnemfizetés miatt a jogszabály erejénél fogva megszűnt, így csak új biztosítási szerződés kötésére van lehetősége. Az alperes az általa elismerten okozott kár megtérítése alól mentesülhetett volna abban az esetben, ha a perbeli baleset időpontjában érvényes és hatályos felelősségbiztosítással rendelkezik. Az alperes kára éppen abból eredt, hogy a felperes képviselőjének téves tájékoztatása következményeként vele szemben a felperes a megtérítési igényt megalapozottan érvényesíthette. A keresetnek a Ptk. 543.§ (1) bekezdése szerinti helyt adás a felperes fellebbezési érvelésével ellentétben független a felperes azon magatartásától, amely az alperes kártérítési igénye vonatkozásában a jogellenességet megalapozza. Az elsőfokú bíróság nem ugyanazon magatartás miatt találta alaposnak a keresetet és a viszontkeresetet, mely utóbbi előterjesztésének - a felperes álláspontjával szemben - fennálltak a Pp. 147.§ (1) bekezdésében írt feltételei.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát kérte. Álláspontja szerint a jogerős határozat sérti a Ptk. 4.§ (4), a 339.§ (1) és a Pp. 147.§ (1) bekezdéseit is. Állította, hogy a Pp. 164.§-ának (1) bekezdése értelmében a viszontkereset tekintetében az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy kára keletkezett, melyet a felperes magatartása okozott, és a kár bekövetkezése és a károkozó magatartása között az okozati összefüggés fennáll. A 190/2004. (VI.8.) Kormányrendelet 2.§ (1) bekezdése alapján az alperest folyamatos díjfizetési kötelezettség terhelte. A biztosítási szerződés az alperes mulasztása miatt szűnt meg, amely nem róható a biztosító társaság illetve a képviselőjének a terhére. E körben hivatkozott a Ptk. 4.§ (4) bekezdésében foglaltakra. Előadta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság azon okfejtése, hogy a kereset és a viszontkereset kioltja egymást, nem más, mint az ellenkövetelés beszámítása a felperes követelésébe. Így az alperes viszontkeresetét ténylegesen beszámítási kifogásként bírálta el, amelyre álláspontja szerint a Pp. 147. § (1) bekezdésében foglalt feltételekre figyelemmel nem volt lehetőség.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban való fenntartására irányult. Álláspontja szerint a jogerős ítélet helytállóan döntött a viszontkereset jogalapja és összezszerűsége kérdésében. Nem vitásan a felperes illetve képviselője téves számítógépes nyilvántartást vezetett, ennek alapján téves tájékoztatást adott, és tévesen töltötte ki a nemzetközi zöldkártyát. Teljes mértékben mentesülhetett volna az alperes a kár megtérítése alól, ha rendelkezik felelősségbiztosítással a baleset időpontjában.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275.§ (2) bekezdésében meghatározott keretek között eljárva megállapította, hogy az alperes rendkívüli perorvoslati kérelme nem megalapozott.

A Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII.21.043/2008/5. számú végzése alapján megismételt eljárásban már nem volt vitatott, hogy a felperesnek a 190/2004. (VI.8) Kormányrendelet 1. számú Melléklet 9. pontja (3) bekezdésén alapuló, a károsultnak kifizetett összeg megtérítése iránti kereseti igénye megalapozott, mivel az alperes 2005. február 9-én, az általa okozott és elismert baleset időpontjában nem rendelkezett felelősségbiztosítási szerződéssel.

A viszontkeresettel érvényesített kártérítési követelés azon alapult, hogy a perbeli baleset időpontjában az alperes érvényes felelősségbiztosítással rendelkezhetett volna, ha a biztosítási szerződés fennállásáról nem téves, sőt megtévesztő tájékoztatást ad a felperes képviselője. A felperes képviselője a téves tájékoztatáson túlmenően is a szerződés fennálltának a látszatát keltette az úgynevezett „zöldkártya” kiállításával. Mindezek következtében az alperes alappal bízhatott abban, hogy a gépjármű felelősségbiztosítás 2005. első negyedévére érvényes.

Téves a felperes álláspontja, amely szerint nem álltak fenn a perbeli esetben a viszontkereset indításának a jogszabályi feltételei. A Pp. 147.§ (1) bekezdése értelmében az alperes a felperes ellen viszontkeresetet indíthat, ha az ekként érvényesíteni kívánt jog a felperes keresetével azonos vagy azzal összefüggő jogviszonyból ered, vagy ha a viszontkereset tárgyául szolgáló követelés a felperes kereseti követelésével szemben beszámításra alkalmas. A felperes megalapozatlanul állította a törvény idézett vagylagos (alternatív) feltételei hiányát, hiszen az alperes ellenkövetelése a felperes keresetével összefüggő jogviszonyból eredt, és nyilvánvalóan beszámításra alkalmas volt.

A bíróság a viszontkereset elbírálása során nem sértette meg a Ptk. 339.§ (1) és a Pp. 164.§ (1) bekezdésének rendelkezéseit sem. Az alperes – a felperes hivatkozásával szemben – a perben bizonyította a Ptk. 339.§ (1) bekezdése szerinti konjunktív törvényi feltételek fennállását. Kétségtelen, hogy az alperes mulasztásának

kárkövetkezménye megelőzhető lett volna, ha a felelősségbiztosítási szerződés megszűnéséről helyes tájékoztatást kap. Az alperes kára tehát nem az esedékes biztosítási díj megfizetésének elmulasztásával, hanem a felperes képviselőjének tájékoztatásával, megtévesztő magatartásával állt okozati összefüggésben.

A Ptk. 4.§ (4) bekezdésének harmadik mondata sem zárja ki - önhiba esetén sem - a károkozó elleni kártérítési, vagy más jogos igény érvényesítését.

A felperes megtérítés iránti követelésével egyidejűleg az alperes kártérítési követelése is esedékessé vált. Alappal ezért nem kifogásolható, hogy a bíróság az egymással szemben fennálló egymemű, azonos összegű és lejárt követeléseket beszámította, és az elszámolás eredményeként a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a felperes köteles az alperes jogi képviseletével felmerült, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíj megfizetésére, és a saját felülvizsgálati perköltsége viselésére [Pp. 270.§ (1) bekezdése, Pp. 78.§ (1) bekezdése].

Budapest, 2011. június 30.

dr. Kiss Mária tanácselnök s.k., dr. Rédei Anna előadó bíró s.k.,
dr. Kovács Zsuzsanna bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző